

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi pártértekezletének ÁLLÁSFOGLALÁSA

Szeged kommunistái a kongresszusi felkészülés időszakában, 1980. február 16-án tartották meg városi pártértekezletüket. Az ülésen áttekintették az MSZMP XI. kongresszusa óta végzett munkát, s számba vették azokat a főbb feladatokat, amelyek a következő időszakban meghatározzák majd a szegedi kommunista munkáját. A városi pártbizottság ötéves tevékenységéről beszámolót terjesztett a pártértekezlet elé. A beszámoló keretében a pártbizottság jelentést tett társadalmi és politikai viszonyaink fejlődéséről, a gazdasági építőmunka helyzetéről és feladatairól, a szegedi lakosság életkörülményeinek alakulásáról, az ideológiai és művelődéspolitikai tevékenységről, valamint a szegedi párt- és tömegszervezetek helyzetéről és feladatairól. A pártértekezlet — megvitatta a városi pártbizottság által előterjesztett jelentést és feladattervet —, úgy döntött, hogy az elmúlt öt évben végzett munkáról és a következő évek feladatairól pártértekezleti állásfoglalás készüljön, s e dokumentum a városi pártbizottság lapjában jelenjen meg.

Az állásfoglalás főbb megállapításait a következőkben közöljük:

A pártértekezlet megállapította, hogy az MSZMP szegedi szervezetének és szerveinek az elmúlt öt évben alapvető feladata a XI. kongresszus fő politikai irányvonalának, valamint a felsőbb pártszervek határozatainak helyi alkalmazása és végrehajtása volt. Ennek során jelentős eredmények születtek a város gazdasági, társadalmi és szellemi életében. Nagy alkalmassággal gyarapodott Szeged, tovább szépült a városkép, amit a Hild-érem elnyerése is jelképez. Lényegesen javultak az életkörülmények, a tervezettnél több lakás épült, javultak a kulturális élet feltételei. A gazdasági élet változásaihoz azonban nem mindig tudtuk kellő gyorsasággal biztosítani a szemlélet- és munkastílusbeli változásokat.

Társadalmi és politikai viszonyaink fejlődése

Az elmúlt öt évben Szegeden erősödtek a tulajdonviszonyok szocialista vonásai. A beruházások eredményeként gyors ütemben bővült az állami és szövetkezeti tulajdon mind a termelés, mind pedig az infrastruktúra területén. A város iparának fejlődése következtében tovább növekedett a munkások létszáma, s nőtt a szakmunkások aránya. A munkásságnak ily módon — a termelésben elfoglalt helye és a politikai életben betöltött szerepe folytán — Szegeden is meghatározó jelentősége van. A munkások élet- és munkakörülményei kedvezően alakultak. Az országos átlagnál gyorsabb ipari fejlődés következtében megerősödött, koncentráltabb, egységesebb és tudatilag fejlettebb lett a munkásság. Vezető szerepe vitathatatlan, ami a munkások és szövetkezetek körében is tudatosabbá vált. Bár Szegeden igen magas a nők részaránya a munkásság összetételében, továbbra is elfogadhatatlanul kevés nő van a termelés-irányító vezetők között, s kevés a női szakmunkás is.

Társadalmpolitikánk középpontjában a jövőben is a munkáshatalom erősítése és érvényesítése áll. Elő kell segíteni a szegedi munkások politikai aktivitásának, tudati, erkölcsi, kulturális színvonalának további fejlődését. Törekedni kell a nagyüzemi munkások minél nagyobb arányú bevonására a párt-, állami és társadalmi vezető testületekbe. Az üzemek az anyagi ösztönzés mellett éljenek az agitáció eszközeivel is annak érdekében, hogy a munkások a bonyolultabb körülmények között is vállalják a fesztettebb munkát. Javítsák a szociális ellátottságot, fejlesztik a bölcsődei és óvodai férőhelyek számát, támogassák a munkások lakásépítési akcióit. Továbbra is fontos feladat a nők foglalkoztatottsági arányának fenntartása. Ehhez elengedhetetlen a szakmai és műveltségbeli fejlődés feltételeinek biztosítása. Céltudatosan növelni kell a nők arányát a vezetés valamennyi szintjén.

Az aktív szövetkezeti parasztszám létszáma Szegeden az országos tendenciának megfelelően tovább csökkent. A szövetkezeti parasztság életmódja közeledett a munkásokéhoz, védelme, életszínvonala, a tanulás és a művelődés iránti igénye emelkedett. Élet- és munkakörülményeire erősen hatott a szövetkezetek összeolvadása, a nagyobb, koncentráltabb üzemek kialakulása, az iparszerű művelési módszerek terjedése, a gépesítés, a kemizálás fejlődése. A munkavégzés módjában jelentős a közeledés az ipari munkásokéhoz; a hagyományos paraszti munka a közös és a háztáji gazdaságokban is szűkebb területre szorult. Erősödött a szövetkezeti tulajdonosi szemlélet.

Szeged értelmisége számszerűen és felkészültségi viszonyok tekintetében gyarapodott: létszáma meghaladja a tízszázat. Pontos feladat az értelmiség szellemi erejének jobb felhasználása, amihez határozottabban fontos változásokon ment keresztül. E határozatok megmozgatták az egész réteget, fellendíteték a korszerűsítő, kísérletező kedvet. Bővültek az értelmiség társadalmi kapcsolatai; aktívabb lett a politikai, a közéleti és a közművelődési munkában.

Az alkalmazottak a város sokrétű állami, gazdasági, kulturális és tudományos intézményhálózatának szervezett működésében fontos szerepet töltenek be. Létszámuk azonban — a korlátozó intézkedések ellenére — helyenként az indokoltnál nagyobb mértékben nőtt. Megoszlásuk aránytalan, munkájuk szervezettsége számos területen hiányos. Mindezek következtében nagyobb figyelmet kell fordítani munkájuk ésszerű, hatékony megszervezésére, politikai, ideológiai nevelésükre, szakmai tudásuk fejlesztésére.

A magánkisiparos- és kiskereskedőréteg csekély létszáma ellenére fontos kiegészítő tevékenységet folytat a lakosság ellátásában és a szolgáltatásokban. Továbbra is törekedni kell társadalmi céljaink számára történő megnyerésükre, tevékenységük törvényességének, szabályosságának biztosítására.

Szegeden igen nagyszámú, 35 ezer nyugdíjas él. Nem elhanyagolható számú háziasszony és mintegy 5 ezer gyermek gondozási segélyen levő kismama van a városban. A politikai, gazdasági és társadalmi szerveknek fontos feladata e rétegek fokozottabb bekapcsolása a társadalmi, gazdasági életbe.

A városban ugyan kis számban és általában szétszórva él nemzetiségi lakosság, azonban a velük való foglalkozás nem létszámuk függvénye. A város vezetése komplex módon és következetesen érvényesítette a párt marxista—leninista nemzetiségi politikáját, s a következő években újabb lehetőségeket teremt a nemzetiségek számára klubok alakítására és nyelvtanulásra.

Szegeden jelentős a cigánylakosság száma. Ügyüket a város vezetése alapvetően nem nemzetiségi, hanem komplex társadalmpolitikai kérdésként kezelte. Kiskundorozsmán a putritelep helyett civilizált otthonot teremtett számukra; fejlődtek a nevelés és az oktatás feltételei, az eredmények azonban még nem kielégítőek.

Szeged város tanácsának felelőssége és önállósága a XI. kongresszus óta tovább növekedett. A tanács testülete és apparátusa nagy erőfeszítéseket tett a város politikai feladatok megvalósításáért. A továbblépés, a szocialista demokrácia további szélesítése érdekében szükséges a már kialakult lakossági fórumok, kapcsolatformák tartalommal való megtöltésének javítása, a lakosság kevésbé aktív rétegeinek bevonása. Tovább kell korszerűsíteni a tanácsi szervezetet, s a bürokrácia csökkentése mellett szakszerűbbé kell tenni az ügyintézetet.

A Szegedi Járásbíróság az elmúlt öt évben jól látta el feladatait. A rendőri szervek a törvényesség megtartásával végzik munkájukat. A város körendje és közbiztonsága jónak minősíthető.

A gazdasági építőmunka helyzete és feladatai

Szeged gazdasága az elmúlt öt esztendőben a célkitűzéseknek megfelelően fejlődött. Általában jól teljesültek a gazdasági építőmunka mennyiségi célkitűzései, ám nem tudunk teljes mértékben megfelelni a minőségi és hatékonysági követelményeknek.

A város iparban jelentős eredmények születtek: az ipari termelés értéke 1979-ben meghaladta a 28 milliárd forintot; az export értéke elérte a 6 milliárd forintot. A következő években is alapvető gazdaságpolitikai feladat lesz a termelés és gazdaságfejlesztés hatékonyságának lényeges javítása, a termékstruktúra korszerűsítése, a minőség, a versenyképesség és a gazdaságosság javítása. Az iparban a mennyiségi célkitűzéseket alá kell rendelni a hatékonysági és egységnyi követelményeknek, s az ipari termelésnél gyorsabban kell növekednie a kivitelnek. A város nehézségi gépiparában közel 4 százalékos növekedéssel, a könnyűiparban pedig a termelés mennyiségének szinten tartásával kell számolni a munkaerőigény csökkentése és a termékösszetétel javítása mellett. A VI. ötéves tervben nagyobb figyelmet kell fordítani az élelmiszeripar fejlesztésére, amelynek biztosítása kell a mezőgazdasági termékek veszteségmentes feldolgozását úgy, hogy a termelés növekedése évenként 3—4 százalék körüli legyen.

Az építőipari kapacitás Szegeden meghaladja a 2,7 milliárd forintot. A fejlődés az országosnál nagyobb, 6—7 százalék volt évente, ami a termelési képesség javulásából származik. Az építőipar ennek ellenére sem tudta maradéktalanul kielégíteni az igényeket. Az iparág előtt álló nagy feladatok megoldása érdekében folytatni kell az építés iparosítását, az előkészítő és befejező munkák javítását. Fokozottan érvényesíteni kell a minőség iránti követelményeket, s ésszerű munkamegosztásra kell törekedni a kivitelező szervezetek között. Javítani kell a beruházásokat lebonyolító szervezetek tevékenységét.

A szegedi mezőgazdaság fejlődése megfelelt a célkitűzéseknek. A termelőszövetkezetek termelése 1975—79. között mintegy 23 százalékkal nőtt, s a termelés szerkezete általában jól igazodott a népgazdaság és a város igényeihez. A mezőgazdaság alapvető feladata, hogy növelje a termelés hatékonyságát, javítsa jövedelmezőségét és járuljon hozzá a színvonalasabb városellátáshoz. Évente 2—3 százalékos termelésnövekedéssel kell számolni.

A közlekedési vállalatok a személy- és áruszállítási igényeket általában kielégítették. Teljesítményeik — a javuló kapacitáskihasználás révén — évi 6—8 százalékkal emelkedtek. A következő időszakban tovább kell folytatni a városi útkorszerűsítéseket, s a közlekedési vállalatok tekintsek kiemelt feladatuknak a kulturált kiszolgálást, az eszközkihasználás javítását és a takarékos üzemanyag-felhasználást.

A városban a kiskereskedelmi forgalom a terveknek megfelelően 37 százalékkal nőtt, s a kiskereskedelmi és vendéglátóipari forgalom jelenleg mintegy 5,3 milliárd forint. A forgalomnövekedés mögött elmaradt a hálózatfejlesztés, s így nem javult Odessa városrész, Móraváros és a Belváros kereskedelmi ellátása, nehézségek vannak az Északi városrészben is. A kereskedelem fő feladata a lakosság jó ellátásának biztosítása, az, hogy helyes készletpolitikára és választékos áru kínálatra törekedjenek. Az ellátás javítása érdekében határidőre be kell fejezni a folyamatban levő beruházásokat és korszerűsíteni a bolthálózatot.

Egyenletesen fejlődik Szeged idegenforgalma, sikeresek a Szegedi Ünnepi Hetek rendezvényei, s teljesíti feladatát a Szegedi Ipari Vásár.

Szegeden az aktív keresők száma 1979-ben elérte a 98 ezret. Az anyagi ágazatokban 74 ezren, a többiben 24 ezren dolgoznak. A város termelő és szolgáltató üzemeiben mintegy 2 ezer betöltetlen munkahely van. Ezért a jövőben a foglalkoztatási egyensúly javítása érdekében indokolt a munkahelyek számának további csökkentése. A munkaerő- és bérgazdálkodásban alapvető feladat a hatékonyság javítása. Ennek érdekében minden szinten nagyobb tervszerűsége és következetessége van szükség.

Jelentős eredményeket ért el a szocialista munkaverseny-mozgalom. Szegeden évenként közel 50 ezer dolgozó vett részt a munkaversenyben, amelynek gerincét mintegy 2400 szocialista brigád 28 ezer tagja képezi. A jövőben a munkaverseny-mozgalom fejlesztését egyenletesebbé kell tenni. A munkaverseny- és a brigádmozgalom segítse elő a gazdasági tervek végrehajtását, a minőségi és a hatékonysági célok megvalósítását és a városfejlesztést.

A lakosság életkörülményei

Szeged megyei város, kiemelt felsőfokú településközpont. A lakosság létszáma az elmúlt öt évben 18 ezerral növekedett, s immár elérte a 180 ezret. A XI. kongresszus és az 1975-ös városi pártértekezlet döntései alapján megszabott várospolitikai feladatunkat 1980 végéig alapvetően teljesítettük, bár néhány beruházás áthúzódik a VI. ötéves tervre. Az elmúlt öt esztendőben több mint 30 ezer ember költözött új lakásba, bővült az egészségügyi ellátás, növekedett az óvodai és bölcsődei helyek és az általános iskolai tanteremek száma. Javult a kereskedelmi ellátás, bár kultúráliságban még nem kielégítő. Jelentős sikereket értünk el a városfejlesztésben. Összességében a tervek szerint javultak a város lakosságának életkörülményei.

Az aktív keresők száma 1975. és 79. között több mint 5 ezerral növekedett. A férfiak foglalkoztatottsága teljes, a nőké pedig meghaladja a 80 százalékot, amely gyakorlatilag már alig fokozható. A keresetek jelentősen, 31 százalékkal emelkedtek. A termelő ágazatokban az átlagkeresetek 1979-ben elérték a havi 3800 forintot. A takarékbetéti-állomány növekedése meghaladja az országos átlagot, gyorsan emelkedett a tartós fogyasztási cikkek vásárlása. Magánérőből minden évben a tervezettnél több családi és társasház épült. Továbbra is fontos feladatunk a teljes foglalkoztatottság biztosítása, figyelembe véve a hatékonyság követelményét.

A lakosság jövedelmének több mint 77 százalékát fordította áruvásárlásra és vendéglátásra. Az áruellátás kínálata és választéka javult és kiegyensúlyozott volt a legfontosabb termékekből. A lakossági szolgáltatások néhány kivétellel a célkitűzések szerint alakultak. Továbbra is fontos politikai feladat a lakosság jó áruellátásának biztosítása. A felügyeletet ellátó szervek jobb munkaszervezéssel és koor-

dinálással biztosítsák, hogy a kiskereskedelem és a vendéglátás javuló áru kínálatával elégítse ki a lakosság és az idegenforgalom igényeit. A szolgáltatások iránti igények növekedése szükségessé teszi a kapacitások koncentrált fejlesztését, a felvétel hálózat bővítését. Csökkenteni kell a területi ellátottság különbségeit és javítani a minőséget.

A szegedi lakások száma az 1975-ös pártértekezlet óta 54 ezer 362-ről 60 ezer 942-re gyarapodott, annak ellenére, hogy közben 1559 lakás különböző okok miatt megszünt. A tervidőszak végére Szegeden közel 64 ezer lakás lesz. Az 1975-ös pártértekezlet az V. ötéves terv időszakára 600 munkáslakás építését irányozta elő. Ez a szám 1300-ra emelkedett időközben. Munkáslakásként a két pártértekezlet között több mint 1250 otthon adtak át. Minőségileg is kedvezően alakult a város lakásállománya, amit elősegített az V. ötéves tervre előirányzott 850 millió forintos lakóház-felújítási és -javítási keret is. Igaz, hogy ennek teljes felhasználását — különösen a teljes felújítások esetében — a szűk kivitelező kapacitás veszélyezteti. A városfejlesztésben továbbra is központi feladat marad a lakásépítkezés. A következő tervidőszakban az V. ötéves terv számait megközelítő, esetleg valamivel szerényebb fejlesztésekkel lehet számolni. E feladat teljesítése érdekében megfelelő átmenet biztosításával kell elősegíteni a VI. ötéves terv megalapozott és reális előkészítését, amelyben — az anyagi lehetőségektől függően — 10—11 ezer lakás felépítése indokolt a magánérv növekvő bevonásával. Családi házak építéséhez a körtőltesen kívül kell megfelelő területi gondoskodni. Továbbra is kiemelt feladat a meglévő épületek megóvása és korszerűsítése.

Az V. ötéves terv folyamán Szeged egészségügyi és szociális ellátottsága lendületesen fejlődött. A még meglévő súlyos feszültségek csökkentése érdekében az anyagi eszközök koncentráltásával a tanács- és az orvosegyetemi fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy a következő időszakban tovább növekedjen a kórház ágyak, a szociális otthoni, egészségügyi gyermekotthoni és bölcsődei helyek száma. Az új városrészekben időben kell felépíteni az alapellátást szolgáló orvosi rendelőköt és gyógyszerárakat. Lényegesen javítani kell az egészségügyi intézmények felszereltségét, műszerezettségét, amihez az üzemek, vállalatok segítségével is szükséges. Javítani kell a meglévő műszerek ésszerű kihasználását is.

A kulturális ellátásban az 1975-ös pártértekezlet határozatában előirányzott jelentős fejlesztések a középtávú tervben a szűkebb pénzügyi lehetőségek következtében mérséklődtek. Jelentős eredmény, hogy az óvodai helyek száma öt év alatt 4988-ról 7091-re növekszik. Ennek ellenére a 10 ezer 200 óvodás korú gyermekből várhatóan csak 8600 elhelyezésére nyílik majd mód, 128 százalékos helykihasználás ellenére is. Bár a tervidőszakban 23-cal növekszik az általános iskolai tantermek száma, továbbra sincs lehetőség a két műszakos tanítás megszüntetésére. A következő tervidőszakban Szegeden legalább 800 óvodai férőhelyet szükséges felépíteni, s a meglévők közül 400-at felújítani. Az általános iskolai tanterem-ellátásban jelentkező feszültségek csökkentése érdekében 120 tanterem megépítése szükséges. Létre kell hozni a 6 ezer adagos napközi konyhát.

Meg kell gyorsítani a könyvtár-lelvártár építést és a Nemzeti Színház rekonstrukcióját. Ezeknek az egész város művelődésében nagy szerepet játszó intézményeknek a terv szerinti felújítását, illetve megépítését — minthogy nehezen nélkülözhetők, pótolhatók — minden erőnkkel elő kell segíteni.

Jelentős volt a kommunális ellátás fejlődése. Az 1975-ös napi 67 ezer köbméter víztermeléssel szemben jelenleg 90 ezer köbméter képes biztosítani a vízművek Befejeződött Szegeden a földgázprogram végrehajtása. A távfűtésű lakások száma 8 ezerről 15 ezer 500-ra nőtt. Az energiatakarékosság érdekében 1980 végéig 1700 lakásban térnek át a geotermikus energia felhasználására, s előkészülni kell a további 3500 lakásnál a fűtés részbeni átállítására. Továbbra is alapvető feladat a város zavartalan vízellátásának biztosítása. Ezért a VI. ötéves terv idején üzembe kell helyezni az algyői vízbázis első két ütemét. Tovább kell bővíteni a gázellátást a lakosság anyagi forrásainak igénybevitelével. Fokozottabban kell gondoskodni a geotermikus energia több célú felhasználásáról; folytatni kell a fűdőváros-konceptió megvalósítását, a zöldterületek és parkok kialakítását.

Ideológiai és művelődéspolitikai tevékenység

Az ideológiai és a tömegpolitikai munka az eltelt időszakban jelentősen fejlődött. A városi pártbizottság tudatos erőfeszítései és a pártszervek aktív munkája nyomán kialakult és megszilárdult az oktatási formák széles és sokszínű rendszere, alkalmazkodva a pártoktatás és tömegpolitikai munka jelenlegi igényeihez. A lakosság több mint 25 százaléka vesz

(Folytatás a 4. oldalon.)